

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van het klooster van de Augustinessen in Harelbeke

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 4 februari 2013 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen klooster van de Augustinessen in Harelbeke;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 7 november 2013,

Overwegende de voorwaarden opgelegd in het Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor de ontwikkeling van de site die het behoud van de open ruimte in het historisch meest waardevolle deel van de kloostertuin voldoende garandeert,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische waarde en de sociaal-culturele waarde als monument:
 klooster van de Augustinessen, gelegen in
 Harelbeke, Marktstraat 86
 bekend ten kadaster:
 Harelbeke, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 1032H (deel)
 zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

De kloostersite heeft een geschiedenis die teruggaat tot de 14de eeuw. Het huidige gebouwenbestand klimt op tot de 17de/18de eeuw en kent enkele belangrijke bouwcampagnes en uitbreidingen in 1836 en 1907-1908.

Het resultaat van dit bouwen en verbouwen is een bouwhistorisch interessant complex met elementen die verwijzen naar een specifieke bouwperiode. De oudste vleugel, aan de zuidwestzijde van de binnenkoer gaat terug tot de 17de eeuw. De vleugel aan de straatkant met kapel, pandgang en voormalig gasthuis dateert uit de 18de eeuw. De vleugel aan de noordoostzijde dateert van 1836 en kreeg een tweede bouwlaag in 1908. De vleugel aan de tuinzijde dateert volledig van 1908.

Het gebouwencomplex bewaart een oude kern o.m. af te lezen van de bewaarde balkenlagen, de oorspronkelijke buitengevel van de kapel is afgewerkt met muurvlechtingen. Het is de oudste bewaarde getuige van bouwen in de dorpskern van Harelbeke.

Het uitgestrekte Augustinessenklooster is één van de nog schaarse quasi intacte getuigen van de aanwezigheid van kloosterorden in Harelbeke.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Het neogotisch uitgewerkt kloostercomplex met oude kern bestaat uit een kapel en voormalig gasthuis aan de straatkant en achtergelegen kloostervleugels gelegen rondom een gesloten binnentuin.

Het kloostercomplex bewaart een beeldbepalende straatvleugel met het voormalig gasthuis en de kloosterkapel. De straatvleugel wordt gekenmerkt door een neogotische uitwerking met onder meer spitsboognissen met driepassen, afgeschuinde dagkanten en natuurstenen kozijnconstructies. Achter deze straatgevel gaat een oude 17de-eeuwse en 18de-eeuwse kern schuil.

Het klooster bewaart een kapel met een gaaf bewaard interieur en meubilair (cf. lijst cultuuroederen). De interieuraankleding getuigt enerzijds van de recuperatie van meubilair afkomstig van een andere kerk, het betreft o.m. een monumentaal barok portiekaltaar van ca. 1700, een altaartombe, een beeld van de Heilige Augustinus uit de jaren 1620. Anderzijds bewaart de kapel ook meubilair geschonken door verschillende zusters die opdracht gaven aan toonaangevende kunstenaars voor het vervaardigen van o.m. beelden, de kruisweg en het Lovaertorgel. De cultuuroederen hebben een

onverbreekbare band met het klooster en zijn bouwgeschiedenis.

De pandgang wordt gekenmerkt door kruisribgewelven geplaatst tussen gordelbogen rustend op consoles uitgewerkt met engelenkopjes. Het plafond ter hoogte van de toegang tot de kapel is geornamenteerd met de attributen van de Heilige Augustinus.

De vleugels uit begin 20ste eeuw illustreren een sobere baksteenarchitectuur en bewaren hun originele planindeling en aankleding.

Sociaal-culturele waarde:

Het gaaf bewaarde kloostercomplex met bewaarde leefruimtes en binnentuin is een getuige van de manier waarop de zusters leefden in de 19de en 20ste eeuw.

Zijnde een merkwaardig en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van klooster met kapel van de orde van de Augustinessen, met een bouwgeschiedenis die terug gaat tot de 17de eeuw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS

19-02-2014